

Giubileo e Sinodalità: una Chiesa dal volto e dalla prassi mariana.

26° Congresso mariologico mariano internazionale

Roma, 3 – 6 settembre 2025

Nedjeljka Valerija Kovač

U organizaciji Papinske međunarodne marijanske akademije (PAMI, Dikasterij za kulturu i obrazovanje) na Papinskom sveučilištu Antonianum u Rimu od 3. do 6. rujna 2025. godine održan je 26. međunarodni mariološko-marijanski kongres pod nazivom *Giubileo e Sinodalità: una Chiesa dal volto e dalla prassi mariana (Jubilej i sinodalnost: Crkva marijanskog lica i prakse)* (dalje: Kongres). Na tom je kongresu sudjelovalo oko šest stotina stručnjaka s pet kontinenata koji se bave temama iz interdisciplinarnog područja mariologije, među kojima i petnaest članova Hrvatskoga mariološkog instituta Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Kongres je otvoren u srijedu 3. rujna 2025. godine u Auditorium Antonianum prigodnim pozdravima. Sudionicima se najprije obratio generalni ministar Reda manje braće fra Massimo Fusarelli te rektor Antonianuma fra Agustín Hernández Navarro. Važnost toga kongresa predstavio je predsjednik Papinske međunarodne marijanske akademije (PAMI) fra Stefano Cecchin, kazavši kako je Kongres na tragu Drugoga vatikanskog koncila, na kojem se istaknulo Mariju kao model Crkve i za Crkvu te stoga »moramo poznavati Mariju i moramo razumjeti njezin način djelovanja u prihvaćanju Božje riječi«.

Temu Kongresa predstavio je predsjednik Interdisciplinarnoga talijanskog mariološkog društva don Antonio Escudero Cabello SDB, a potom je nad-svećenik koadjutor bazilike svete Marije Velike i Papin izaslanik kardinal Rolandas Makrickas izložio važnost Djevice Marije za Crkvu i za evangelizaciju u naše vrijeme.

Nakon akademskog čina otvaranja Kongresa sudionici su u procesiji ho-dočastili u papinsku baziliku svete Marije Velike, gdje su pod predsjedanjem

kardinala Makrickasa prošli kroz Sveta vrata i na različitim jezicima izmolili krunicu.

Drugoga dana, u četvrtak 4. rujna 2025. godine, sesiju plenarnih predavanja otvorio je generalni tajnik Biskupske sinode kardinal Mario Grech, koji je predstavio Mariju kao model sinodalne Crkve sukladno Završnom dokumentu Sinode o sinodalnosti. Nakon što je izložio različite aspekte marijanskog nadahnuća za sinodalnost, u zaključnom dijelu izlaganja izravno je povezo lik Djevice Marije s potrebom sudjelovanja žena u životu Crkve, koja je »snažno proizišla iz sinodalnog procesa«. »Završni dokument potvrđuje da 'muškarci i žene uživaju jednako dostojanstvo u Božjem narodu', a istodobno priznaje da se žene još uvijek suočavaju s preprekama u potpunom ostvarenju svojih karizama i uloga«, kazao je kardinal te dodao jedan citat: »Ne postoje razlozi koji priječe ženama da preuzmu vodstvene uloge u Crkvi: neće se moći zaustaviti ono što dolazi od Duha Svetoga.«

Drugo po redu plenarno predavanje održala je Nedjeljka s. Valerija Kovač pod nazivom »Marijanski proročki put nade u jubilarnoj Crkvi«. Na temelju teoloških značajki nade i Marijina primjera življene nade govorila je o zadaći Crkve da svjedoči nadu u svome zemaljskom hodu prema vječnosti. »Crkva kao nositeljica nade u svijetu je hodočasnica kroz povijest kroz koju pronosi radosnu vijest spasenja. Ona je otvorena budućnosti i gaji duh mladenštva koji je usmjerava prema vječnome zajedništvu s Bogom. Ona u svijetu ostvaruje znakove po kojima je već sada vidljiva Božja prisutnost u njemu. Kao eshatološka zajednica Crkva je pozvana već sada živjeti jedno drukčije, eshatološki relevantno zajedništvo«, zaključila je predavačica.

Treće plenarno predavanje pod naslovom »Mariologija u službi sinodalnosti Crkve« održala je predsjednica Američkog mariološkog društva Gloria Falcão Dodd.

Trećeg dan Kongresa, u petak 5. rujna 2025. godine, održana su prijepodne još tri plenarna izlaganja: predsjednik Biblijske komisije Indije Yesu Karunanidhi govorio je o Mariji i sinodalnosti iz biblijske perspektive, predsjednik Papinske teološke akademije mons. Antonio Staglianò izlagao je o marijanskom licu Crkve dok je predsjednica Brazilskog mariološkog društva Lúcia Pedrosa de Pádua govorila o marijanskoj mistici pape Franje i pastoralu naroda.

U poslijepodnevnim satima drugoga i trećega dana Kongresa održana su izlaganja u ukupno šesnaest sekcija, koje su činili članovi pojedinih marioloških društava (Italija, Španjolska, Francuska, Njemačka, Hrvatska, Poljska, Brazil, Sjedinjene Američke Države, Latinska Amerika, Afrika, Azija-Ocea-

nija) te ekumenska skupina, skupina za mariofanije, međureligijska skupina, skupina za Latinsku Ameriku i skupina veleposlanika pri Svetoj Stolici.

U hrvatskoj sekciji sudjelovalo je četrnaest članova Hrvatskoga mariološkog instituta s ukupno jedanaest izlaganja, u kojima se promišljalo o marijanskom identitetu i praksi Crkve. Jedan dio izlaganja bio je posvećen proučavanju teme Kongresa sukladno izjavama učiteljstva i teoloških promišljanja te u duhovno-praktičnim ostvarenjima. Teološki se analizirala i u vidu sinodalne Crkve interpretirala tvrdnja Drugoga vatikanskog koncila da je Marija hodočasničkoj Crkvi »znak sigurne nade i utjehe (LG 68)« (Ivan Karlić – Branko Murić, »Marija kao »znak sigurne nade i utjehe« (LG 68). Marijanski elementi za sinodalnu Crkvu«). Dva su izlaganja bila posvećena mariološkoj analizi propovijedi pape Franje (Andrea Filić – Tomislav Filić, »Blažena Djeвица Marija u nagovorima pape Franje uz molitvu Anđeo Gospodnji«) i njegovim nagovorima (Vanda Kraft Soić, »Marija u molitvama i općim audijencijama pape Franje«). Proučena je povezanost milosrđa i nade kroz marijansku perspektivu kod pape Ivana Pavla II. (s. Stjepanka Stanić, »Milosrđe donosi nadu: eklezijalna i marijanska nadahnuća«). Predstavljene su značajke, razlike i povezanosti hodočasničke duhovnosti i vjerskog turizma u marijanskim svetištima (Vladimir Dugalić, »Suodnos hodočasničke duhovnosti i vjerskog turizma u marijanskim svetištima«). Razmišljalo se o društvenoj dimenziji marijanske duhovnosti (fra Josip Šimić, »Socijalno-oslobodilačka dimenzija marijanske duhovnosti«) te o Marijinu djevičanstvu kao svjedočanstvu vjere, nade i ljubavi u misijskom djelovanju Crkve (Lidija Miler, »Marijino djevičanstvo: svjedočanstvo vjere, nade i ljubavi na misijskom putu Crkve koja se otvara svijetu«).

Drugi tematski blok izlaganja bio je posvećen proučavanju teme Kongresa iz perspektive hrvatskog doprinosa. Prezentirala se mariologija fra Tome Ilirka iz 16. stoljeća u vidu njegova mogućeg doprinosa mariologiji u vremenima krize (Mladen Parlov, »Mariologija u vrijeme krize: što možemo naučiti od fra Tome Ilirka (1460. – 1528.)?«). Provedena su arhivska istraživanja o mariološkom doprinosu fra Petra Lubine i njegovim poticajima važnima za sinodalnost (Zrinka Novak – Martina s. Ana Begić, »Marijin hodočasnik: fra Petar Lubina (1951. – 2022.) u svjetlu sinodalne Crkve«). Iz liturgijske i glazbene perspektive analizirana su djela skladatelja sluge Božjeg oca Ive Perana s naglaskom na sinodalnim elementima zajedničkog puta Božjeg naroda u slavljenju otajstava vjere (Katica s. Katarina Koprek, »Crkva s marijanskim licem i praksom u glazbenom opusu fra Ive Perana, sluge Božjega«). Analizirane su marijanske propovijedi sluge Božjeg kardinala Franje Kuharića, koje su pokazale lik Marije kao modela nade posebno u teškim vremenima komunizma i

Domovinskog rata (Daniel Patafta, »Marija kao lik nade u propovijedima hrvatskoga kardinala Franje Kuharića (1919. – 2002.)«).

U subotu 6. rujna 2025. godine u Lurdskoj spilji u Vatikanskim vrtovima euharistijsko slavlje za sudionike predslavio je kardinal Rolandas Makrickas. Posebna radost bila je audijencija s papom Lavom XIV. Među ostalim, o marijanskoj prožetosti Crkve Papa je kazao: »Crkva s marijanskim srcem čuva i sve više razumije hijerarhiju istina vjere, integrirajući razum i ljubav, tijelo i dušu, univerzalno i lokalno, osobu i zajednicu, čovječanstvo i kozmos. To je Crkva koja se ne odriče postavljanja sebi, drugima i Bogu neugodnih pitanja – ‘Kako se to može dogoditi?’ (Lk 1,34) – i koja hoda zahtjevnim stazama vjere i ljubavi – ‘Evo službenice Gospodnje: neka mi bude po riječi tvojoj’ (Lk 1,38)«. Posebno je istaknuo Mariju kao »jubilejsku ženu« i »sinodalnu ženu«. Na kraju je Papa zahvalio PAMI-ju na njezinu doprinosu Crkvi u promicanju Marije kao »puta susreta i dijaloga među kulturama« te zaželio blagoslov u njezinu daljnjem djelovanju.

26. međunarodni mariološko-marijanski kongres zaključen je generalnom skupštinom na kojoj je predstavljena sinteza izlaganja u skupinama te su izneseni prijedlozi za budući rad PAMI-ja. Potom su podijeljene nagrade i priznanja zaslužnim pojedincima, nakon čega je slijedio marijanski glazbeni festival s izvođačima iz različitih krajeva svijeta, koji su pokazali svoje kulturne posebnosti u štovanju Blažene Djevice Marije.